

Az emigráns dendi.

Igen érdekes, de egyben jellemző hirdetést olvastunk a hivatalos lap egyik legutóbbi számában, amelyik arról szól, hogy Károlyi Mihály vagy személyesen, vagy jogi képviselője útján jelenjék meg egy peres ügyből kifolyólag a bíróság előtt. Holmi ruhaszámla kiegyenlítéséről volt szó, amely számlát Károlyi Mihály egy londoni szabócégnél csinált, de nem egyenlítette ki. Nem csekély összegről van szó, mert a szabócég követelése ötszáz angol font, ami magyar koronaértékben százhetvenmilliót tesz ki. Ez a szabózámla élénk fényt vet arra, hogy az októberi forradalom grófja emigrációjában is igen nagy gondot fordít a jól vasalt nadrágra és a testhez álló zakkóra. Ez az ő privát ügye volna, ha idehaza nem hallanánk lépten-nyomon az ő politikai sferájához tartozó egyének részéről azokat a kijelentéseket, hogy Károlyi Mihály az emigrációban súlyos anyagi gondokkal küzd. Nem értjük hogyan lehet valakinek sanyaru a hontalanság anyagi okokból, ha csupán ruhaszámlája százhetvenmillió koronát tesz ki. Ez az eset is nagyon élénken igazolja azokat az értesüléseinket, amelyek arról szólnak, hogy a magyar emigránsok de különösen azok a személyek, akik Károlyi Mihály körül forgolódnak bizony nagyon jól élnek külföldön s részükre még mint egzisztencia is nagyon jó az emigráció. A londoni cég, amelyik most ütheti bottal a nyomát a pompásan elkészített ruhák árának, a magyar bíróságnál keres jogorvoslatot s így robbant ki, hogy Károlyi Mihály bizony nem a legvisszahúzódóbb életet élheti külföldön, amikor külsőségekre, a többek között pl. ruhaszámlára is, ily horrorbílis összeget áldoz. Illetőleg csak kellene áldozni, mert talán a ruhák javát már el is nyűte, de a kiegyenlített számla megmaradt. A hivatalos

lapban megjelent hirdetésre Nagy Vince nemzetgyűlési képviselő jelentkezett a bíróság előtt, mint Károlyi Mihály jogi képviselője s a per tárgyalására Budapestben június folyamán kerül sor. Mi nem kívánjuk senkinek, hogy nyomorban éljen, még Károlyi Mihálynak sem, aki annyit értett hazájának, mint ember még soha, de különösnek tartjuk, hogy valaki nyomorúságának és anyagi gondjainak hírét kelti, amikor tulajdonképpen ezek a gondok őt éppen nem emésztik. Az ilyen hirdetések nagyon jól tudjuk milyen

célokat akarnak szolgálni, ismerve a közvélemény lelkét, amelyik hajlandó megadni, ha olyanok részéről tapasztalja a nyomort, akik egyébként ehhez nem szoktak s nemrégiben óriási vagyonokkal rendelkeztek. Károlyi Mihály az emigráns dendi, ne számítson erre a számtalra, mert akinek kiegyenlített ruhaszámlája ötszáz angol font, az igazán nem él nyomorban, vagy annyira edzett lelkiismerete és erkölcsi érzéke, hogy az adósságszinálás arra nyomásztólag nem hat.

kedő landabanda, de szent dolog, a magyar népoktatás színvonalának emelése és én nemcsak kiabálni, de látni is szeretném a kulturát, az épülő új iskolákat, melyeknek nevelő munkája a dolgozó nép százezreit fogja bevinni a művelődés sáncái közé. Nekem álmom az, hogy iparban, bányászatban, mezőgazdaságban egyformán fejlődjék a magyar szakműveltség s a tudás legyvere által csökkenthető legyen a gyermekhalandóság, a tuberkulózis, a halálra vezető zsolt lakás, az általános népnomor és az értékes munkásoktól a tudás vérteteje oltalmazza mindazon hátrányoktól, amelyek eddig éppen az iskolázatlanság révén árultak rá. Igenis épüljön minél több népiskola a félreeső zugban elrejtett bányatelepeken, a messze alföldi tanyaikon, mert türelmetlen állapot hogy öklömnyi gyermekeink árkon-bokron, barázdákban kereszül fágyban-sárban 4-5 kilométert bukácsoljanak az apjuk szimájában, míg iskolát találnak.

Munkáslevél.

A kultura.

Jól tudom, tisztelt Szerkesztő Uram, hogy a műveltség olyan kincs, amelyhez mindenkinek joga van. Az tehát ajándozott társadalom, amely ebből a kincsből a legalsóbb néprétegeknek is megjelölő mennyiséget tud juttatni. A tudás teszi az embert életrelélővé, egészséssé, sőt emberré is; mert az állatvilág fölé nem a fizikai erő emel bennünket (ebből az ökörnek is bővebben jutott mint nekünk) hanem a szellemi képességek sorozata.

Büszke vagyok arra, hogy a mi szocialdemokrata párttagitációnk népgyűléseken, sajtóban, hordóteleken, parlamentben, szóval mindenütt örökösen tudást követel, műveltség után kiült, iskoláért harog a nép számára. Ujabb időben azonban ezen a téren is egy szivemig ható nagy családás ért, amelyet szívi késtem, mert ismét bebizonyosodott a tala pártunk kétfős arculatáról mondott állításom. Más az elmélet, más a gyakorlat. Ugy látszik mintha vezéreink csak nifelénk munkások felé szónokolva hangoztatnák a tudás fontosságát, a valóságban azonban megirigylik tőlünk s egyáltalán nem sietnek segédkezni abban hogy a nép a tudatlanságból kiemeltesék.

A magyar kormány fájdalmas tudatában annak, hogy ebben a szerencsétlen csonka hazában 1.150.000 hat éven felüli irástudatlan magyar munkás és polgár lakik, olyan javaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé, amely öt év alatt 40 millió aranykoronát szándékozik iskolaépítésre fordítani; 3500 tanterem fog ez összegből épülni és több ezer kenyérszékű építőmunkás jut végre keresetthez mellette.

Tessük képzelné Szerkesztő Uram, hogy a parlamenti frakció amely örökké a kultura szent jeiszavával dobaldózik előttünk és hangos zajjal sürgeti a munkakalkalmak megteremtését, ezt a javaslatot nem szavazta meg. Megdörzsöltem a szememet, nem akartam neki hinni s azt hittem elképzéltem talán a Népszava álmos hetüinek olvasásában. Mi ez? Hát képviselőink tényleg csak szavalják a műveltséget, de mikor azt megadni kellene a nép számára, egyhangú akarattal keréket kötnek? Hát tényleg attól félnek, hogyha a munkánsép művelődik és kinylilik a szemé, akkor hátat fordít Marxnak és peraputyának s megfogyaokozik a szakszervezeti adózás? Mert művelt és tisztelendő okos embert nem sokat látunk a szakszervezetben s az is való igaz, hogy a munkásságnak mindenütt a legkeményebb és legértékesebb eleméi pártolnak át bátor elhatározással a keresztényszocialistákhoz.

Nem merek hitelt adni a szörnyű gyanunak, hogy a saját pénzünkön tartott vezérkar alapján a munkánsép tudása ellen dolgozik, de aggodalmamat eloszlatni senki sem tudja. A dolog miatt folyton háborgo felkorbácsolt munkáslelkem s most kiszakítva a szakszervezeti járomból sokat tűrő nyakamat, mint jó magyar ember, mítsen tördöve Klárk elvtárs haragjával (akár hiszik, akár nem olvasóim, de ő is a javaslat ellen szavazott), őszinte nyíltsággal és kitörő lelkesedéssel üdvözlöm ezt a szép és valóban szocialis törvényjavaslatot.

Mert nekem igenis nemcsak kortes-

Ellenette a frakció, hogy a kultuszminiszter politizáló osztálymívelődést akar tenyészteni. Ez csak üres kilógás és rémlátás. Idegesít engem az a vakmerőség, amellyel a vajhordozó ember napra áll. Ilyen indoklással, komoly népvézerek nem szabad élni, mert azonnal nevetéssé válik. Hiszen éppen mi marxisták voltunk azok, akik a politikát legelőször bevittük az iskolába, ahol a gyerekeket megszerveztük a tanító ellen s a kommun alatt a nevelő tanár munkáját osztálybizalmi ifjondiak ellenőrizte és nemcsak a magyar háromszint, de még a tanító urak fülehegyét is vörösre mázoltuk. Jobb lett volna nem emlegetni ezt a szegénytelen politikát, amelynek mi voltunk a kitaláló atyamesterei. Az is kellő óvatosságra inthetné frakcióikat, hogy a minta marxista állam, az orosz szovjet szintén egyoldalú és kegyetlenül ellógult nevelési rendszerrel dolgozik; halál fia az, aki hazafias és nem a romboló nemzetköziség vörös szellemében merne oltan nevelni.

Ellenette továbbá Rottenstein elvtársam, hogy azért vannak aggodalmi a javaslatl szemben, mert a nevelést keresztény hazafias alapra helyezi s a tanyai iskolák mellé istentisztelet céljaira apró kis kápolna-fülkék épít. Elszólalom súlyos aggodalmát s megnyugtatom, hogy a keresztény szellemről inemmit félni. Csak csigavér! Nagyon szépen megfér egymás mellett a legmagasabb világkultura, amelyet a mi Urunk Jézus Krisztus adott és az a kultura, amelyet a mi kis apró emberkénk a földi tudományból nyernek.

Salgótarján és vidéke őskorához.

Irtá: Dr. DORNYAY BÉLA
négy vármegyei muzeum v. öre.
(Folytatás)

Míg az eddig leirt neolit- és bronzkori leletek vagy magából a mai Salgótarjánból, illetve közvetlen tőzsomszédságából származnak, így tehát városunk története és településföldrajza tekintetéből elsőrendű fontosságúak, addig a város közeli, vagy távolabbi szomszédságából is ismerünk újabbban a felszínre vetődött, vagyis az irdalomban eddigéleg még nem ismertetett, őskori leleteket melyeknek jelentősége, legfeljebb csak városunk lokális szempontjából csökken talán némileg, de amelyek tudományos fontosság és általános érdekesség tekintetében, semmiben sem maradnak el amazok mögött. Ezek a karancsalja-cebernavölgyi-, és kupányhegyi-, a zagypálfalvai-, a kazári- és a kisterenyéi leletek.

III. A karancsalja-cebernavölgyi és kupányhegyi eddig ismert leletek felfedezése és az archaeológia számára való megmentése idb. Kojnok Pál uradalmi érdekse érdeme. Ő talált rá már évek előtt ezen érdekes őstelepre, mely egy forrásos, széles völgyinedencében van, a Salgótarjától kissé északra, illetőleg északnyugatra elterülő Vadaskert-pusztán. Kersektető (499 m), az Ivánkahegy (513 m) és a Gyurtyános nevű szénbánya között. E medence déli oldalán, a Kupány nevű

alacsonyabb hegy fennsíkán, hajdanában őserdő állott. Ezt 1900. táján kiirtották és földjét felszántották. Azóta az eke gyakran vet fel itt mindenféle cserépedény-törödeléket, sőt kőeszköz is, melyek közül legszebb az a két darab, melyet idb. Kojnok Pál talált.

Az első darab egy — egyik oldalán laposra csiszolt, másik oldán pedig gömbölyded, 7 cm, hosszú és 3 cm. széles — szürkés fekete kőgyalu. Tömpébb végén le van törve (tehát eredetileg kétszélűtől hosszabb volt), hegyesebb része pedig — bizonyára a használat folytán — le van koptatva. E finoman csiszolt kőeszköz a telep neolitikorai sejteti. A második, kupányhegyi — (és nem kersektetői, mint ahogyan a Faluszövetség 1924. évi, salgótarjáni kiállításán tévesen jelezve volt) kőeszköz egy gyönyörű és tipos obszidián-magkő, vagyis 3,5 cm. magas és 2,5 cm. széles nucleus, melynek felső, kúposabb végéről az alsó tömpébb részéhez délkörösen lefutó, patlingatási nyomok láthatók, felületükön az obszidiánra annyira jellemző kagylós törésekkel. Az alsó tömpébb végét is egy nagyobb kagylós törés rekészti be. Ilyen szurokfekete és pattintgatással készült kőeszközök előállítására a legalkalmasabb közetnek bizonyult obszidián vidékünkön — jóllehet maga az őstelep fellett elterülő hatalmas Karancs (727 m.) is andezit-trachitból épült fel (az obszidián pedig tudvalevőleg a trachitnak csak egyik üveges módosulata), — eddig még

nem ismeretes és így joggal tételezhetjük fel, hogy az ősember ezen kitűnő szerszámot szolgáltató és így nagy keresletnek örvendő kőzetanyagot kereskedelmi uton, bizonyára a legközelebbi obszidián-lelőhelyről, vagyis a Tokaj-Hegyaljáról szereshette be. Iparilag ezen obszidián-anyagot az ősember itt a helyszínen dolgozta fel, amit e szép és tanulságos magkővön kívül az itt nem ritkán található, lepattintott obszidián szilánkok is igazolnak. Idő, szerencse és ürelem kérdése, hogy ilyen éles obszidián szilánkokat minél többet összegyűjtessünk itt a Kupány-hegy szántásain, különösen friss szántás, vagy pedig nagyobb esők után!

A kupányhegyi neolit-teleptől északra és északnyugatra, az itteni völgy fenekén, szintén számos ponton találhatunk őskori leleteket, így főleg cserépedény-törödeléket, sőt az Ivánkahegy déli tövében, a Cebernavölgy felől jövő vízmosásban, az Alsó-forrástól kissé lefelé menet, tűzhely nyomokat találtam rengeteg őskori cseréppel és állati csontokkal együtt. Itt tehát akárcsak a Pécskö leirt neolit telepén is kétségtelenül szintén konyhahulladékokkal van dolgunk. Az Ivánkahegygel szemben, a Kersektető nyugati lankáin, elterülő szántóföldek elszórt őskori cserépedény-törödelékei között pedig 1926. márc. 29.-én a Dr. Noszky Jenő nemzeti muzeumi igazgatóúr és Dr. Reicherd Róbert egyetemi tanársegéd társaságában tett, geológiai kiránduláson

alkalmával — egy grafittegyelü töredékét találtam. Ez már minden bizonytal egy bronzkori olvasztótégely darabja lehet, de a közeli lapujtói Pókahegy neolit-telepeinek arany-ékszereti, újabb köröri aranyolvasztó tégyelre is utalhatnak! A grafitot az ittlakó ősember még az obszidiánból is jóval messzebb vidékről szereshette be, szintén kereskedés útján.

Az itt leirt, hatalmas kiterjedésű őstelep a völgyben mindenféle nyomozható és még a Kápolnahegy (697 m.) irányából le jövő Cebernavölgy völgyében is talált legújabbban Kojnok Pál nagyobb hamvveder töredékeket. Tekintve ezen őstelepek eddig észlelt nagy kiterjedését és az egész helynek az emberi településre igen alkalmas voltát, továbbá minthogy a lapujtói Pókahegy stb. gazdag neolittelepeihez is oly közel fekszenek, e telepek gondos kikutatása és részletes feltárása még igen szép eredménnyel kecsegtetheti a Salgótarján archaeológiája iránt érdeklődőket. Talán majd erre is reákerülhet a sor nemsokára (Folyt. köv.)

Adantino amoroso.

Irtá: Volymar Vladimir.
Oroszból: Tarr Lajos.

Hallgatagok, komorak az épület környala... Betegen sápadt fényvel égnek messze-messze villamos lámpák... Valahol halódó auttogás...

zottai és erdészei köszöntötte fel az ünnepeket. A kedves ünnepélyt este családi jellegű vacsora zárta be.

Hősök ünnepe Zagyvapálfalván. Lélekemelő ünnepség színhelye volt május hó 30-án a zagyvapálfalvai temető, hol a hősök szobránál sok ezerre menő tömeg igazi mély áhítattal lélekben megrendülve, könnyes szemekkel róttá le a háladóját a különféle harctereken elesett hősök emlékének. Pont 10 órakor kezdődött díszes sátorban a labóri mise, melyet Demeter Bertalan segédlelkész mutatott be az egek Urának, majd evangélium után hatalmas, hazafias erőteljű duzzadó, szép, kerekded beszédben méltatta a nap jelentőségét. A szentmise tartama alatt a bányatársulati iskola vegyeskara és az alsófalusi állami iskola énekkara adott elő felváltva szebbnél-szebb egyházi és hazafias énekeket. Majd az iskolák ünnepsége következett hazafias dalokkal és szavalatokkal. Külön meg kell itt említeni Steinhöher László állami tanító mélyen átgondolt, magas szárnyalású, hazafias hévvel előadott szép beszédjét, mely a közönség érdeklődését

és osztatlan figyelmét mindvégig lekötötte. Az énekszámokat itt is a fentemlített két iskola dalárdája látta el. Az ünnepségen résztvettek: a község tisztviselő kara élén a képviselőtestület, a kótyházi, alsó-felsőfalusi és bányatelepi iskolák növendékei, a leventeszázad, a sportegyesületek és még Baglyasaljáról is sokan. Az ünnepséget a két sportegyesület és a leventeszázad 15 fiatal emberrel megalakított 1000 méteres stafétafutás fejezte be, melynek első 3 beérkezettje abban a kitüntetésben részesült, hogy a hősök szobrára koszorút tehetett. A koszorukat beérkezésük sorrendjében: Murkovich György, Szőke József és Csongrádi László helyezték a hősök sírjára. A fényesen sikerült ünnepségről mindenki a megmásíthatatlan végzetben megnyugodva, egy kellemes nap emlékével távozott megszokott, csendes otthonába.

Értesítés. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, jövő hét folyamán Kiss Károly központi főtitkár részvételével taggyűlést fog tartani, melynek pontos idejét a tagokkal tudatni fogja.

A Hősök emlékünnepe.

A kegyelet, az el nem muló hála és szeretet, a hosszú és véres háboruban, vagy az ott szerzett betegségek következtében elhunyt hősök emlékére, kötelező nemzeti gyásznap, egyben a hősiesség erények ünnepévé avatta az év májusának utolsó vasárnapját. A tavasz leg szebb napjaiban a visszaemlékezés fájdalmas ünnepén a jövő feltámadásnak boldog érzetét lopja a szivekbe a tavaszi szellő és a szép ünnepség programjának mindenegy száma. — Városunkban 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a minden templomban megtartott istentisztelettel kezdődött az ünnepség, ahonnan lo-bogók alatt, vagy csoportokban, a piac-téren levő Hősök szobrához vonult a magyarság. A példás rendben elhelyezett együletek, testületek, katonaság, a virág-díszben álló szobor körül mélyesen csendben várták az ünnepség kezdetét. A bányatársulati zenekar Híszkegye után Korányi György elemi isk. V. o. tanuló „A halottak már visszajárnak” c. hatásos szavazata következett. Majd az acélgyári dalárda aratótt nagy sikert mű-vészi énekével, mely után az ünnepi szónoknak, Molnár László főgim. tanárnak klasszikus szépségű beszéde következett. Beszédét a „Szobor vagyok, de fáj minden tagom...” c. költemény hatásos szavaival kezdte. A magyar katona rendületlenségét, tenger szenvedését megrázó erővel festi meg. A tiszta erkölcs és rajongó hazaszeretetre lehet csak építeni nagy szükség van ma a hitre, keménységre és gerincere.

Megjelöli az utat, melyen a tanulóifjúságnak haladnia kell. Figyelmezteti a

felnötteket, hogy csak addig ünnepejünk, míg nincs okuk a Hősök szelleme előtt szégyenkezni, ha az eszményt és irányt, melyet ők jelöltek meg, követik. A katonához szól még lelkesítő szavakkal, mondván „... véresen és megtépetten visszahajlítjátok a zászlót, de becsületül — soha! nem, mert: Sehonnai bitang ember, ki majd ha kell halni nem mer, Kinek drágább rongy élete, mint a haza becsülete.” A minden tekintetben nagyszerű szónoklat hatása igen nagy volt. Okolicsányi Márta polg. isk. III. o. t. „Hajnal vagy alkony” c. költeményt adta elő kiváló készséggel; majd újból az acélgyári dalárda gyönyörű énekszáma következett. Szemző Gyula honv. szakaszvezető: „Keresztfa lett hazánk” c. költeményt szavalta el drámai erővel, mely után a bánya-zenekar kiváló együttese a himnuszot játszotta el. Az ünnepségnek szokatlan és szép befejezése a kegyeletes stafétának a beérkezése volt, akik a trianoni határról futottak le a hősök szobrái, ahol négyen koszorút is helyeztek el.

A következő sorrendben érkeztek be: Zelenka Pista koszorúval, Omaszta Lajos, Takács Sándor koszorúval, Jakus István, Gyurcsik Sándor koszorúval, Géczy Lajos koszorúval, Hinkel Pál és Jancsár Sándor. Végül a csapatok a zenekar hangjaira elvonultak a Hősök szobra előtt, amelyre a tanulóifjúság elvonulás közben virágot hintett.

A szobor áll mementóként hidegben, melegben, világosban, sötétben egyforma keménységgel, cserfagallyal öklével a trianoni hátrá felé mutatva, fél kardját végső sujtásra készen tartva!!

Mártírok ünneplése Zagyvarónán. Zagyvaróna község lakói s iskolái növendékei a körüllötté levő telepekkel együtt, f. hó 30-án áldoztak kegyeletes szívvel a világháború vértanúinak emlékére. Az ünnepély a temetőben volt s szent misével kezdődött, melyet Kvascsák Gyula nyug. tábortri. vez. lelkész mutatott be a Mindenhatóknak. A közönség azután a sarkterbe pihenő hadi évek halottjainak dombja körül csoportosult, ahol a beszédet Vadkerthy Béla vízválasztói bíralsulati tanító lapunk munkatársa mondotta. — Gondolataiból néhány virágszálal közlünk: Összesereglettünk e csöndes „akáclobos temetőben...mi hegyek között vívodó kicsiny falucska lakói, hogy a hála és a csodálat nefelejcs koszorúját helyezzük le a dombra, mely nekünk azokat a vértanúkat jelenti, akik 1914—1919-ig künn a hadak véres útján haláltak el... Tőlünk gazdagabb községekben hatalmas emlékoszlopokat emeltek a hősi halottak tiszteletére. Mi szegények vagyunk, nekünk csak e mezei virágból ékes sírhant áll rendelkezésünkre, hogy sziveinket feléjük irányítsuk De ezekből is a hősök szelleme szól; azt mondják: „Tanuljunk, dolgozzunk, hogy külfömbek, műveltebbek legyünk a minket környező népeknél. Akkor a hazatérő cseh, az esküszegő román, az orgyilkos rác uraim megdől s mienk lesz újból az ezeréves szép haza, a dicső nagy Magyarország.” Ezután aktuális szavazatok énekek hangzóttak el, melyben a gyermekek meglepően tökéletesen gyönyörködöttél, könny-

fakasztót, de egyben vigasztalót is nyújtottak. A zagyvarónai „önkéntes fuvozszenekar is” ez alkalommal mutatkozott be s nemzeti imáinkat játszotta dicséretreméltóan. Az szép ünnepély összeállítás... Galbács Gyula és Dörner Olga érdeme.

Ami munkásságunk Keresztény Szocialista testvéreink Vasas Dalkörének műkedvelő gárdistái Pünkösdi vasárnapján este az Omilyák-féle vendéglőben, tánc-csal egybekötött műkedvelői előadást rendeztek. Előadták: „Szigligeti Ede „A Cigány” című eredeti 3 felvonásos gyönyörű dalokkal fűszerezett kiváló népszínművét. Dacára annak, hogy az előadás idejében a „Szinészek” is játszottak s s ugyancsak népszínművet adtak elő mégis zsufozásig megtelt a „Messzesalatti” műkedvelői színház...A fiatal szereplők néhány órára visszavezették a nézőket a magyar élet őserőjű forrásához a faluhoz, ahonnan buzog nemcsak a változatos, igazi magyar élet, hanem az igazi humor is. A jól sikerült előadást Oblák Antal készítette elő. Sugó Fekete Árpád volt.

† Vojtassák Sándor emlékére. Úgy gondoljuk, hogy élete delén, férfi korának határán, hirtelen és váratlanul elhunyt „Katholikus lelkészünekek emlékére meg kel konditanunk szerkesztőségünk harangjait”, hogy vigye hírül Salgótarján és Czered minden vele egykor imádkozó hívének; hogy emlékére, künn a temetőben, hozzá mint lelkészhez, mint hitoktatóhoz mint tábortri. paphoz, mint minden nemes és szép ügyért lelke-

Csak Franck a kávédarálóval!

Mi az örök házibéke
FRANCK és kávé szövetségé.

B. 2

sülő polgártársához, méltó emléket szeretnénk állítani a salgótarjáni sarkterben. Emlékköszönetet a felállításához felkérjük s felhívjuk Salgótarján és Czered minden katolikusának anyagi és erkölcsi támogatását; Vegyék kezükbe azok, akiknek módjuk van hozzá a gyűjtés folytatását. Mi örömmel számolunk be esetről-esetre az eredményről.

Madarak és fák napja. Minden évben visszatérő kedves tavaszi ünnepe az iskoláknak. A gyermekek zibongó hada az erdők hős lombjai alá vonul, ahol a tavasz szépségeiről, a Mindenható csodálatos elevenítő erejéről, a természet bűbájairól, növények, fák, madarak, állatok hasznáról beszélnek, mesélnak nevelőkkel és tanítóikkal...a növendékek. Apponyi Albert gróf intenciója végtelenül magasatos és gyönyörű, hogy elrendelte az erdőszeretet, madárgondozás törvényes védelmét. Vidékünk iskolái a hó folyamán egymásután tettek eleget a VKM. óhajnak a gyermekek öröme és boldogságára. Minden egyes esetben szívesen emlékszünk meg az ily gyermek kirándulásról, mely a nevelőoktatásnak fontos kiegészítő része. A napokban a vízválasztói bíralsulati népiskola növendékei tanítótestülete az erdészeti hivatal, reprezentánsának Horváth Gyula b. tiszt jelenlétében hódoltak a természetszeretet oltárán. A Csernyikölgyi Inászó, az erdei kápolna és Rezsőtőré tája volt hangos a gyermekek dalától. A kápolnában a gyermekek az oltárt fölvirágozták s szép Mária dalokkal imádkoztak Magyarországot föltámadásáért. A természettudományi oktatást a nap szellemével kapcsolatban Vadkerthy Béla bíralsulati tanító tartotta.

A „Gyermekelőadás Inászó” cím alatt megjelent közleményt legyen szabad helyesbítenem oly értelemben, hogy nevezett telepen nem jótékony célu előadás, hanem a vall.-és közokt. minisztérium rendelete értelmében Herczegh Ferenc írói működésének 40 éves jubileuma emlékére iskolai ünnepély tartatott, tisztán kulturális — s nem jótékony célból, a megjelentektől sem belépődíjat, sem önkéntes adományokat nem szedünk. Buchtics Antal igazgató tanító.

Tanulmányi ut és társas utazás Olaszországba. Az Országos Katolikus Szövetség zárandoklást rendező bizottsága elhatározta, hogy 1926. július havában ifjúsági tanulmányutat és társas utazást rendez Olaszországba, amelynek programja a következő: Indulás Budapestről július 5-én. A résztvevők megtekintik Milánó, Genova, Pisa, Firenze, Róma, Nápoly, Pompei és Capri sziget nevezetességeit. Július 17-én a résztvevők Nápolyban hajóra szállnak és a görög partvidéket érintve, július 19-én Patras görög kikötővárosban, majd július 20-án Gravosa kikötőben egy-egy fél-napos tartózkodás után július 21-én Triestbe érkeznek. A résztvevők Triestből július 21-én folytatják útjukat és 22-én délnél érkeznek vissza Budapestre. A 18 napos utazás költségei, beleértve a gyorsvonati vasutjegyet és a hajójegyet Milánótól Triestig, a teljes ellátást, a szakaszú vezetőst, a szállókhoz és a

pályaudvarokhoz a kocsit és a borralalót is, a társas utazás részvételi díjai II. osztályon 6,200.000 korona. III. osztályon pedig 4,200.000 korona. Jelentkezési határidő június 15. A részvételi díjat két részletben lehet fizetni. Jelentkezést elfogad és részletes felvilágosítást az Országos Katolikus Szövetség ad. (Budapest IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső I. emelet 8.)

Két gyermekelőadásról Felkérték a szerkesztőséget a következő sorok közlésére: 1) Ugy értem, hogy érdemen felüli kitüntetésben részesült a bányatelepi elemi iskola tanfestülete akkor, amidőn a közelmúltban rendezett gyermekelőadásról „A Munka” oly kedves, az iskola és a gyermeki lélek szeretetéből fakadó, részletes beszámolót hozott. Hangsúlyozni kívánom, hogy érdemünk csekély, hiszen amiként minket, épügy a Társulat, avagy akár csonka hazánk bármelyik iskolájánál működő kartársainkat egy főcél lelkesít és készlet hatványozottabb munkásságra: felvértetni a jövő nemzedéket arra a szellemi harcra, amelyet az újabb véres harcok előtt meg kell vívni azokkal, akik ezeréves hazánk testét darabokra tépték. Előadásunk rendezésében a tündértáncok betanításával Túrscányi Magda polg. isk. tanárnő urhölggy is fáradságot nem ismerő buzgalommal segédkezett, akinek hathatos támogatásáért és egyszerűségért e lap nyilvánossága előtt is a tantestület hálás köszönetét tolmácsolom. Az előadásban felülírtettek: Bányai igazgatóság, Dr. Kovács József és Král József 100—100, Kárpáthy Ödön, 50, Dr. Farkas Béla és Mráz József 40—40, Dr. Székely Pál és Moticska N., valamint Obrincák Gyuláné és Sztanicska Józsefné urnők 30—30, N. N., 25, Szeiler Károly, Billeter Tivadar, Dr. Csengödy Lajos, Maróthy Gyula 20—20, Kuhinka Gyula és Rákos István 10—10, N. N., Friedmann Rezső és Tiss László 5—5 ezer koronát. Nemesszivű adakozók ezuttal is fogadják köszönetünket.

Egy hat lóra való istálló Salgótarjánban Fő-ucca 408 szám alatt (személy autó garázsna is) kiadó. Érdeklődni lehet Sándor Nétusz vendéglősnél.

Elsőrangú teljes Mennyasszonyi

kelengyét
(fehérneműeket, asztalneműeket, ágyneműeket, vásznakat)
előleg nélkül illi részlettörlesztésre
vagy folyószámlára vásárolhat
régli budapesti specialitása cégnél.
Kívánatra árjegyzéket mintákat ingyen
és bérmentve küldünk.

Érdeklődéseket:
„Közimunkaiparművészet”
címmel a salgótarjáni postrestante osztályra
küldeni kérünk.

Munkaalkalom és segélyezés.
A városi kerestegylet az elmúlt héten, több mint kétezer családot segélyezett. kiozástásra került eddig: kétféle waggon liszt, 15.000 kg. szalonna és 500 méter vászon. A munkanélküliek elhelyezése folyik, az elmúlt héten 100 munkást küldtünk el vidékre közmunkára. A cserdi utánpótlás a jövő héten megkezdődik, hol a nagyuraldos munkanélküliek nyerne elhelyezést.

Felülfizetők Holcsek Antaló alapra. Hercegh József, Omiyák Fióris, özv. Klíka Antalé, Kozár Gyula, Vchovszky István, Holcsek Ferenc, Dr. Polacsék Árpád, Városi Cosinó, 100-100 ezer kor. Eites Kamil és neje 110 ezer kor. Breuer Dezső, Billetter Tivadar, Liptay B. Jenő, Habel Antalé, Kárpáthi Ödön, Dankó Antal, Partényi Béla, Gábor Lajos, Dr. Förster Kálmán, Dr. Kovács Jenő, Dr. Csengődy Lajos, Holcsek Antal, Kvopka István, Kovács Kálmán, Hegedüs Gyula, 50-50 ezer kor. Buchicska, Koháry Angyal, Zsebe Antal, Friedler Samu, 40-40 ezer kor. Holub József, Nagy József, Singer Gyula, Gergely Stella, Kuster Kálmán, Németh N. Tóth Gyula, 30-30 ezer kor. Dr. Laufer, 35 ezer kor. Kaszper Lajos, Barcs Károly, Csincsák Elek, Telnányi, Szabó Dezső, 25-25 ezer kor.

Vármegyei tvh. közgyűlés. Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyei tvh. bizottsága, m. hó 21-én Dr. Sztranyavszky Sándor főispán elnöke mellett tartotta tavaszi rendes közgyűlését a tvh. biz. tagok népes részvételével. A közgyűlésen végig lelkes hangulat uralkodott, melynek ünnepélyes színt kölcsönözött Pályi Pál vm. főjegyző 25 éves közszolgálati jubileumának ünnepélése. A főispán jelentette, hogy tiszti számonkérő széklet tartott, amely alkalommal a vm. tisztikarnak hű, odaadó, hazafias munkásságáért elismerését fejezte ki és ezt a közgyűlés színe előtt is megismételte. Ezután a közgyűlés országos vonatkozású határozatokat hozott, melyek közül ki kell emelnünk Dr. Mikszáth Kálmán és társainak indítványát, melyet mint a vármegye szavát a törvényhatóság egy tagjának kivételével egyhangú lelkesedéssel fogadtak el. Az indítványból kiragadjuk a következőket: Nógrád és Hontvármegyei közönsége felirattal fordul a Nemzetgyűléshez és a m. kir. Kormányhoz, oly törvényes intézkedések megtételéért, amelyek a jövőben lehetővé teszik: a) hogy a nemzetgyűlés üres szószálykodások és rendszeres tekintély rombolások színhelye s a nemzeti közvélemény megmérgezője legyen, b) hogy a mentelmi jog, mint alkotmányos szabadságjog, a felelőtlen vádaskodások, a tekintély és nemzetrombolásnak alkotmányosan biztosított menedékváruál szolgáljon azoknak a támadásoknak, amelyek félreismerhetetlen célja a nemzet tekintélyének és jó hírnevének alábasása.

c) Hogy a sajtószabadság intézménye alkalmat és módot nyújtson arra, hogy a magyar nemzet legtiszteltebb intézményei és tekintélyei nap nap mellett az utcák sarába büntetlenül rángattassanak le. Ehhez képest Nógrád és Hontvármegyei állásfoglalásukkal követelik a hárszabályoknak, a mentelmi jognak és a sajtószabadságnak, a nemzet létérdekeinek megfelelő megszorítását. Ezzel kapcsolatban a törvényhatóság egyhangúlag megbélyegezte a parlamenti szocialista pártnak a belügyi költségvetés tárgyalásakor tanúsított magatartását és üdvözölte Rakovszky Iván belügyminisztert, kinek politikai működését a vm. fenti határozatával egybehangzóan és sajtópolitikáját az ország érdekében állónak tekintti. Ugyancsak több törvényhatóság átiratát tárgyalva egyhangúlag üdvözölte Bethlen István gróf miniszterelnököt a frankügyben tanúsított erélyes, kemény kézre valló magatartásáért és személye iránt rendíthetetlen bizalmának és ragaszkodásának adott ismételt kifejezést. Aszere tetnek, nagybecsülésnek bensőséges ünnepe folyt le a vármegyei közgyűlés keretében, midőn az alispán Dr. Baross József előterjesztést tett Pályi Pál vm. főjegyző 25 éves közszolgálati jubileuma alkalmából. Beszédében kiemelte, hogy a nehéz gazdasági viszonyok a vm. tisztviselőket is próbára tették, de egyben sohasem gáncsolhatták s ez a hazafias érzés, a nobilis gondolkodás az ügyek önzetlen elintézésében, melyet az ősi tradíciókból merítettek. Pályi Pál példaképül szolgál, akinek munkakedve a legnehezebb na-

pokban sem csökkent s mindig megfelelt azon követelményeknek, melyeket a baza vár becsületes fiaitól. Indítványozza a tvh. bizottság eredményes munkássága feletti elismerését jegyzőkönyvbe foglalja. Ezután Czobor László nyug. honti alispán a tvh. bizottsági tagok nevében üdvözölte, akinek volt alkalma tapasztalni Pályi Pál rátermettségét, férfias akaraterjét nyíltságát egy a közügyek terén, mint társadalmi működésében. Majd a törvényhatóság elnöktárgyat adta át, hogy ez családij klenodium legyen, mely emlékeztetse őt magát hivatására, a családot a családij kiváló tulajdonaira. Végül örömet fejezte ki a fölött, hogy az ünnepekt bár 25 évvel csak 3 évet töltött Nógrádban, mégis oly testvéri szeretetben, megbecsülésben részesül. Dr. Sztranyavszky Sándor főispán a maga részéről is azon bensőséges meggyőződésének adott kifejezést, hogy Pályi Pál rátermettségével, hűségével odaadásával részvételével arra a szeretetre és közbecsülésre, mely őt környékezi. Végezetül Pályi Pál meghatott hangon mondott köszönetet a sok jóindulatért. Ideális célul tűzte ki, hogy a lehető legjobbban szolgálja a közügyet. Hátán sohasem volt. Köszönetét fejezte ki munkatársainak a támogatásért, mert jó szívvel mondhatja, hogy ez a siker nem egyéni siker. A végcél és a végsiker azonban az integer Magyarország legyen. Az ünnepeket délben társas ebéd zárta be.

EGY MEGOLDOTT PROBLÉMA

ORVOSOK AJANLJÁK!

MEGHÍVÁS.

Az 1989. XXIII. törvénycikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelezőbe tartozó Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1926. évi június hó 20-án d. e. 11 órakor, határozat képtelenség esetén 1926. évi június hó 27-én d. e. 11 órakor a városháza tanácstermében

RENDES KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a tagok az alapszabályok 37. §-a értelmében meghívatainak.

NAPIREND:

1. 1925. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 4 tagjának választása.
6. A mérleg újjaértékelésével kapcsolatos igazgatósági javaslatnak és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének tárgyalása.
7. Az újjaértékelt megnyitómérleg megállapítása s ezzel kapcsolatban az egész tiszta vagyonnak töketartékba való helyezése.
8. Az üzletrészek névértékének és a tagok felelősségének újbóli megállapítása.
9. A fentiekből kifolyólag az alapszabályok 8. §-ának módosítása.
10. Netaláni indítványok.

1925. évi január hó 1-én a tagok száma 434 üzletrésztől száma pedig 1.064.431 volt, az év folyamán belépett 198 tag 1.268.512 üzletrésszel, kilépett 14 tag 32.020 üzletrésszel, tehát maradt az 1925 év végén 638 tag 2.300.923 üzletrésszel. 1926. évi január hó 1-től pedig a közgyűlést megelőző május hó végéig belépett 68 tag 260.750 üzletrésszel, kilépett 2 tag 1200 üzletrésszel, maradt 703 tag 2.560.473 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált 1925. évi záró, valamint az újjaértékelt megnyitómérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Salgótarján, 1926. évi május hó 28-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd.: Vögh Kálmán.

Michelin Pneu

gyári lerakat
motor és kerékpár
autófelszerelések legversenyképesebben
Nagy József, Budape
VI. Andrassy-ut 35.st,
Telefon: 21-97.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Anyák ingyen kapják!

a most megjelent

Anyák tanácsadóját

32 oldalas füzet, mely tartalmazza:

1. A csecsemő gondozása és táplálása.
2. A csecsemő táplálása az elválasztása után.
3. Az elválasztott 9 hónapos gyermek napi étrendje.
4. A gyermek táplálása 1 éves kora után.

Kérjen levelező lapot:

„Emberbarát”

Budapest, X., Maglódi-ut 17. sz.

ÓVAS! Az „AEROXON” mézes-szalagos légyfogó a szegell 20 éve változatlanul a világ legjobb légyfogója. — Mőssza 1 méter, szélessége 4 és fél cm. Az utántöltők egy része 65, mások pedig 75-80 cm. hosszúak és ezek egyrésze egy centiméterrel keskenyebb. Az „AEROXON” a legnagyobb hőmérsékleten is megtartja 4-6 hélig a fogóképességét és nem folyik le a szalagról. Az utántöltők közül sok lefolyik és már néhány nap után száraz. — Az „AEROXON” jobbnak de nem drágább, mint a silány utántöltő. Követelje tehát saját érdekében az „AEROXON” légyfogót. Mindenhol kapható. Utántöltőt utasítson vissza.

Magyarországi felárúító:

Tolnai János Jenő

Budapest, VI. Szandy utca 73.
Telefon: L. 970 30.

Értesitem

Salgótarján és vidéke n. é. közönségét, hogy

Kárpitos és fényező

műhelyemet f. év június 1-től jelenlegi Fő-ucca 305. (Hohhauser féle ház) alól, Új telep 5 sz. (Zagyvai rakodóval szemben) saját házámba helyezem át.

Készíték mindennemű kárpitos és fényezőmunkát, úgy mint diványokat és szelönöket, ágymatracokat, ágymatracokat, ablakfüggönyöket, butorok, székek, fotelék kárpitozását, mindenfajta bőr munkát, teljes uriszoba berendezéseket, hintó, hajtókocsi és egyéb fényező munkákat, valamint mindenféle javításokat és átalakításokat. Kivánságra házhoz is megyek.

kiváló tisztelettel:
Gyetzai Géza
kárpitos és díszítő.

Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Elfogad takarékbetéteket magas kamatozással.

Folyósít: Ipari és mezőgazdasági kölcsönöket előnyös feltételekkel.

Betörés, tűz, jégkár stb. biztosításokat eszközöl.

Bornagykereskedés

mint a Ceglédi Hitel és Pinceszövetkezet uradalmi fájborainak lerakata.

Olcsó árak!

Pincénket okvetlen látogassa meg.

Pince: Karancsaljai u. Iroda: Főtér 479.

Nagybecsült Hölgyeim és Uraim

további

ÁRZUHANÁS

csak az udvarban, cím Olcsó Mararadékvásár

Budapest, Király ucca 32.

Alapítva 1895 év.

Schifon, voile, d'vatgrenadin, színes crepp, sima delén, nyers mollinó métere 8.900 kor. U.m. testő, vagy karton 12.000 kor., delen, vagy mosott vászon 11.000 kor., angin, vagy kannvás 3.000 kor., oxford, vagy zephir 15.800 kor., selyemfényű cloth 22.000 kor., sima liberty 18.800 kor., női schottis, vagy pepita szövet 25.000 kor., duplaszélés női szövet minden színben 29.000 kor., sötétzürke öltönyanyag 50.000 kor., 140 cm. férfiszövet 66.000 kor., duplaszélés gyapjuvoile női szövet 49.000 kor., duplaszélés gyapju schevioit szövet 69.000 kor., crepp maroquin 6.900 kor., eponge 19.000 kor., crepe de chine 69.000 kor. szalmazsák 56.000 kor., virágos vattapaplan 184.000 kor., egy garnitúra 2 ág egy asztalterítő összesen 250.000 kor., pohártörő, vagy delenkendő 9.800 kor., törülköző 11.800 kor., 2 m. hosszú fehéritett lepedő, vagy fehér étkezőabrosz darabja 59.000 kor., kész paplanlepedő 98.000 kor., zsebkendő 3.500 kor., himzett női ing, vagy nadrág 8.900 kor., duplagalléros színes férling darabja 59.000 kor., rövid alsónadrág 23.000 futószőnyeg 28.000 kor., további női, vagy férling szővelmaradékok minden elfogadható árnban.

Postal rendeléseket leküldetésen teljesítünk.